

ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

លេខ ៥៧៧-០២០-០០៣.ស.ន.ណ.ស

ថ្ងៃចេញស្នាមដៃ ៥ កើត ខែ អានសេដ្ឋី ឆ្នាំ ជូត ទោស័ក ព.ស.២៥៦៤
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២០

**សារកម្រៃណែនាំ
ស្តីពី**

**សេចក្តីពន្យល់បន្ថែមទៅលើឧបសម្ព័ន្ធ ២
នៃប្រកាសស្តីពី អនុបាតក្របខ័ណ្ឌសន្ទនីយភាព**

យោងតាមច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រម
លេខ នស/រកម/១១៩៩/១៣ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៩៩ និងតាមប្រកាសលេខ ៨៧-០១៥-៣៤៩ ប្រ.ក
ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ ស្តីពី អនុបាតក្របខ័ណ្ឌសន្ទនីយភាព ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាសូមណែនាំ
អំពីការអនុវត្តខ្លឹមសារនៃប្រកាសនេះ ដូចខាងក្រោម៖

១. ប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការ

ក. និយមន័យប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការ

សម្រាប់គោលបំណងនៃប្រកាសស្តីពីអនុបាតក្របខ័ណ្ឌសន្ទនីយភាព “ប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការ”
សំដៅដល់ប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជនហិរញ្ញវត្ថុនិងមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ ដែលដាក់ប្តូរក្បាចុកនៅធនាគារ
សម្រាប់ទូទាត់និងដាត់ទាត់^១។ ប្រាក់បញ្ញើនេះមានអត្រាលំហូរចេញនិងលំហូរចូលដាក់លាក់នៅក្នុង
របាយការណ៍អនុបាតក្របខ័ណ្ឌសន្ទនីយភាព។

- អត្រាលំហូរចេញ៖ ២៥%
  - ប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការដែលទទួលបានពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងអតិថិជនដុំ
ត្រូវរាយការណ៍នៅក្នុងខ្ទង់ ២.២១។
- អត្រាលំហូរចូល៖ ០%
  - ប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការរបស់គ្រឹះស្ថានដែលបានដាក់ក្នុងគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
ដទៃទៀតមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យរាយការណ៍ក្នុងខ្ទង់ ៣.៣៩ ឬ ក្នុងខ្ទង់ណាមួយនៃ
របាយការណ៍អនុបាតក្របខ័ណ្ឌសន្ទនីយភាពឡើយ។

^១ តាមក្របខ័ណ្ឌប្រកាសលេខ III (អនុបាតក្របខ័ណ្ឌសន្ទនីយភាព ចេញផ្សាយនៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៣)

ខ. លក្ខខណ្ឌរបស់ប្រាក់បញ្ញើដែលត្រូវចាត់ជាប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការ

> ប្រាក់បញ្ញើដែលត្រូវចាត់ជាប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការត្រូវទាក់ទងនឹងសកម្មភាពមួយចំនួន រួមមាន ការដាត់ទាត់ គណនីរក្សាទុក (Custody) និងការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់សម្រាប់ អតិថិជន^២ និងត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌ ដូចខាងក្រោម៖

- អតិថិជនមានការពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងលើគ្រឹះស្ថានដើម្បីផ្តល់សេវាខាងលើក្នុងនាម ជាអន្តរការិយកម្មធនាគារតតិយភាគីឯករាជ្យ ក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃបន្ទាប់
- សេវានេះត្រូវបានផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងតាមផ្លូវច្បាប់ និង
- ការបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀងត្រូវជូនដំណឹងជាមុន យ៉ាងតិច ៣០ថ្ងៃ ឬរងការពិន័យធ្ងន់ធ្ងរ ក្នុងករណីប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការត្រូវបានដកយកទៅប្រើប្រាស់ទាំងស្រុង ឬផ្នែកខ្លះ មុនពេលជូនដំណឹង ៣០ថ្ងៃ។

> ប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការដែលអាចទទួលយកបានត្រូវស្ថិតក្រោមលក្ខខណ្ឌបន្ថែម ដូច ខាងក្រោម៖

- ប្រាក់បញ្ញើនេះ គឺជាផ្នែកមួយនៃសេវាខាងលើ (by-product)
- ប្រាក់បញ្ញើនេះត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងគណនីជាក់លាក់ (មិនមានឬមានការប្រាក់ទាបខ្លាំង) ដែលមិនលើកទឹកចិត្តឱ្យអតិថិជនរក្សាទុកមូលនិធិអតិរេកនៅក្នុងគណនីទាំងនោះឡើយ
- ផ្នែកនៃប្រាក់បញ្ញើដែលប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលបំណងប្រតិបត្តិការរបស់អតិថិជន អាចចាត់ទុកជាប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការ ប៉ុន្តែសមតុល្យលើស (Excess Balance) នឹង ត្រូវដកចេញពីប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការ ហើយត្រូវរាយការណ៍តាមប្រភេទលំហូរចេញ សមស្របសម្រាប់ប្រាក់បញ្ញើមិនមែនប្រតិបត្តិការ (ខ្ទង់ ២.២២ ដល់ ខ្ទង់ ២.២៥) និង
- គ្រឹះស្ថានត្រូវមានវិធីសាស្ត្រច្បាស់លាស់ និងត្រឹមត្រូវក្នុងការកំណត់សមតុល្យ ប្រាក់បញ្ញើលើស ដែលត្រូវដកចេញពីខ្ទង់ ២.២១។ ចំពោះគ្រឹះស្ថានដែលមិនមាន វិធីសាស្ត្រច្បាស់លាស់ ប្រាក់បញ្ញើទាំងមូលនឹងត្រូវចាត់ទុកថាជាប្រាក់បញ្ញើមិនមែន ប្រតិបត្តិការ ហើយត្រូវរាយការណ៍ក្នុងខ្ទង់ ២.២២ ដល់ខ្ទង់ ២.២៥។

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាមិនអនុញ្ញាតឱ្យគ្រឹះស្ថានរាយការណ៍ប្រាក់បញ្ញើក្នុងខ្ទង់ ២.២១ នៃ របាយការណ៍អនុបាតក្របខ័ណ្ឌសន្ទនីយភាព ក្នុងករណីដែល៖

^២ ទំនាក់ទំនងសេវាប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការរវាងគ្រឹះស្ថាន និងអតិថិជន មានដូចខាងក្រោម៖

- ការដាត់ទាត់ សំដៅដល់សេវាដែលអនុញ្ញាតឱ្យអតិថិជនផ្ទេរមូលនិធិដោយប្រយោល តាមរយៈគ្រឹះស្ថានដែល ចូលរួមដោយផ្ទាល់នៅក្នុងប្រព័ន្ធទូទាត់ទៅដល់អ្នកទទួលចុងក្រោយ។ ការផ្តល់សេវាបែបនេះត្រូវបានកម្រិតត្រឹមតែ ការផ្ទេរ ការផ្ទៀងផ្ទាត់ (Reconcile) និងការបញ្ជាក់អំពីបញ្ហាទូទាត់ ឬសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធ។
- គណនីរក្សាទុក សំដៅដល់សេវារក្សាសុវត្ថិភាព និងដំណើរការទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ រួមទាំងសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធ ផ្សេងទៀត (ដូចជា គណនី Escrow)។
- ការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ សំដៅដល់សេវាគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ និងសេវាពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្ទេរប្រាក់ ការប្រមូលមូលនិធិ និងការគ្រប់គ្រងបៀវត្សរ៍ ដែលបានផ្តល់ឱ្យអតិថិជន។

- គ្រឹះស្ថានប្រើប្រាស់មិនសមស្របតាមគោលបំណងប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការ ឬ
- គ្រឹះស្ថានមានសមតុល្យប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការធំ ដែលប្រមូលផ្តុំដោយចំនួនអតិថិជនតិច (ដើម្បីចៀសវាងហានិភ័យប្រមូលផ្តុំ)។

២. ប្រព្រឹត្តកម្មនៃប្រាក់បញ្ញើសម្រាប់ប្រតិបត្តិការជាមួយធនាគារទំនាក់ទំនង

ក. និយមន័យប្រាក់បញ្ញើសម្រាប់ប្រតិបត្តិការជាមួយធនាគារទំនាក់ទំនង

ប្រាក់បញ្ញើសម្រាប់ប្រតិបត្តិការជាមួយធនាគារទំនាក់ទំនង សំដៅដល់ប្រាក់បញ្ញើដែលធនាគារមួយ (ធនាគារដាក់ប្រាក់បញ្ញើ - Respondent Bank) ដាក់ឬរក្សាទុកនៅធនាគារផ្សេងទៀត (ធនាគារទំនាក់ទំនង - Correspondent Bank) សម្រាប់ការទូទាត់និងជាតំណាងជារូបិយបណ្ណ^៣។

ខ. ប្រព្រឹត្តកម្ម

ទោះបីប្រាក់បញ្ញើដែលប្រើប្រាស់សម្រាប់ធនាគារទំនាក់ទំនង ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដូចគោលបំណងប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការ ការរាយការណ៍ត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោម ដោយសារភាពងាយប្រែប្រួលនៃប្រាក់បញ្ញើនេះ៖

- ប្រាក់បញ្ញើសម្រាប់ប្រតិបត្តិការធនាគារទំនាក់ទំនងពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវចាត់ទុកជាប្រាក់បញ្ញើមិនមែនប្រតិបត្តិការ ដែលមានអត្រាលំហូរចេញ ១០០% និងត្រូវរាយការណ៍ក្នុងខ្ទង់ ២.២៤។
- ប្រាក់បញ្ញើសម្រាប់ប្រតិបត្តិការធនាគារទំនាក់ទំនង ដែលគ្រឹះស្ថានដាក់នៅគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងមានអត្រាលំហូរចូល ០% និងមិនត្រូវរាយការណ៍ក្នុងខ្ទង់ ៣.៣៩ ឬខ្ទង់ផ្សេងទៀតនៃរបាយការណ៍នេះទេ។

ក្នុងករណីគ្រឹះស្ថានអាចកំណត់សមតុល្យដែលលើសពីតម្រូវការប្រើប្រាស់សម្រាប់ប្រតិបត្តិការធនាគារទំនាក់ទំនង ហើយអាចដកបានក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ សមតុល្យលើសអាចមានអត្រាលំហូរចូល ១០០% ហើយរាយការណ៍ក្នុងខ្ទង់ ៣.៣៩។

៣. ប្រាក់បញ្ញើដុំមិនមានការធានាផ្សេងទៀត

ប្រាក់បញ្ញើដុំមិនមានការធានាផ្សេងទៀត ដែលមិនមែនជាប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការត្រូវរាយការណ៍ក្នុងខ្ទង់ ២.២២ ដល់ ២.២៥ ដោយផ្អែកលើប្រភេទអតិថិជន។

៤. លំហូរចូល - ខ្ទង់ ៣.៣៩ (ប្រាក់បញ្ញើនៅគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ)

ប្រាក់បញ្ញើមិនមែនប្រតិបត្តិការនៅគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗ ត្រូវរាយការណ៍ក្នុងខ្ទង់ ៣.៣៩ និងមានអត្រាលំហូរចូល ១០០% ក្នុងករណីគ្រឹះស្ថានអាចដកប្រាក់បញ្ញើនេះបានក្នុងអំឡុងពេល ៣០ថ្ងៃ ខាងមុខ។

^៣ តាមក្របខ័ណ្ឌប្រាក់បញ្ញើ III (អនុប្រតិបត្តិក្របខ័ណ្ឌសន្តិសុខភាព ចេញផ្សាយនៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៣)

ដូចបានបញ្ជាក់ខាងលើ ប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការរបស់គ្រឹះស្ថានដែលបានដាក់ក្នុងគ្រឹះស្ថាន ធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀត មានអត្រាលំហូរចូល ០% និងមិនត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យរាយការណ៍ក្នុង ខ្ទង់ណាមួយឡើយ។

គ្រឹះស្ថានអាចចាត់ទុកសមតុល្យលើសនៃប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការជាប្រាក់បញ្ញើមិនមែន ប្រតិបត្តិការ ហើយអាចរាយការណ៍នៅក្នុងខ្ទង់ ៣.៣៩ លុះត្រាតែ៖

- គ្រឹះស្ថានត្រូវមានវិធីសាស្ត្រសមស្របនិងច្បាស់លាស់ក្នុងការកំណត់សមតុល្យលើស ដែលអាចដកចេញពីប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការដោយមិនប៉ះពាល់ដល់និរន្តរភាពប្រតិបត្តិការ របស់គ្រឹះស្ថាន
- គ្រឹះស្ថានអាចដកសមតុល្យប្រាក់បញ្ញើលើសនេះបានក្នុងអំឡុងពេល ៣០ថ្ងៃ ខាងមុខ និង
- ប្រសិនបើគ្រឹះស្ថានមិនអាចកំណត់សមតុល្យលើសបានទេ ប្រាក់បញ្ញើទាំងមូលត្រូវ ចាត់ទុកថាជាប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការ និងមានអត្រាលំហូរចូល ០%។

៥. ឧទាហរណ៍អំពីប្រព្រឹត្តិកម្មនៃប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការអន្តរធនាគារ

ឧទាហរណ៍ខាងក្រោមបង្ហាញពីប្រព្រឹត្តិកម្មនៃប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការអន្តរធនាគារក្នុង របាយការណ៍អនុបាតក្របខ័ណ្ឌសន្ទនីយភាព៖

ក. ប្រតិបត្តិការធនាគារទូទៅ

ធនាគារ "ក" ដាក់ប្រាក់បញ្ញើនៅធនាគារ "ខ" ចំនួន ២០០ លានរៀល ក្នុងគោលបំណងសម្រាប់ ប្រតិបត្តិការ ដោយមានកិច្ចព្រមព្រៀងតាមផ្លូវច្បាប់។ ប្រការមួយនៃកិច្ចព្រមព្រៀងបានចែងថា ប្រសិនបើប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការនេះត្រូវបានដកយកទៅប្រើប្រាស់មុនពេលជូនដំណឹង ៣០ថ្ងៃ ធនាគារ "ក" ត្រូវរងការពិន័យចំនួន ១% នៃសមតុល្យដែលបានដក។ ធនាគារ "ក" ត្រូវរក្សាសមតុល្យ ប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការនេះ ចំនួន ២០០ លានរៀល នៅធនាគារ "ខ" សម្រាប់ប្រតិបត្តិការជាតំណែងក្នុង អំឡុងពេល ៣០ថ្ងៃ ខាងមុខ។ ធនាគារ "ក" អាចដកសមតុល្យដែលលើសបានគ្រប់ពេល។

ក្នុងករណីនេះ គ្រឹះស្ថានទាំងពីរត្រូវចាត់ទុកប្រាក់បញ្ញើចំនួន ២០០ លានរៀល នេះ ជា ប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការដោយសារប្រាក់បញ្ញើនេះបំពេញបានតាមលក្ខខណ្ឌប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការ។ ធនាគារ "ខ" ត្រូវរាយការណ៍ប្រាក់បញ្ញើនេះក្នុងគណនីប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការជាក់លាក់មួយ ដោយ មិនមានការប្រាក់ ឬមានការប្រាក់ក្នុងកម្រិតទាបខ្លាំង។

ករណីទី១

ប្រសិនបើនៅថ្ងៃរាយការណ៍ គណនីប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការមានសមតុល្យ ២០០ លានរៀល ធនាគារ "ខ" ត្រូវរាយការណ៍សាច់ប្រាក់ចំនួន ២០០ លានរៀល នៅក្នុងខ្ទង់ ២.២១ ចំណែកធនាគារ "ក" ត្រូវរាយការណ៍សាច់ប្រាក់ចំនួន ០ រៀល នៅក្នុងខ្ទង់ ៣.៣៩។

ករណីទី២

ប្រសិនបើនៅថ្ងៃរាយការណ៍ គណនីប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការមានសមតុល្យ ២២៥ លានរៀល ធនាគារ "ខ" ត្រូវរាយការណ៍សាច់ប្រាក់តែចំនួន ២០០ លានរៀល នៅក្នុងខ្ទង់ ២.២១ និងកត់ត្រា ចំនួន ២៥ លានរៀល នៅក្នុងខ្ទង់ ២.២៤ ចំណែកធនាគារ "ក" ត្រូវរាយការណ៍សាច់ប្រាក់ចំនួន ២៥ លានរៀល នៅក្នុងខ្ទង់ ៣.៣៩។

ករណីទី៣

ប្រសិនបើនៅថ្ងៃរាយការណ៍ គណនីប្រាក់បញ្ញើប្រតិបត្តិការមានសមតុល្យ ១៨០ លានរៀល មានន័យថា ធនាគារ "ក" មានឱនភាព ២០ លានរៀល។ ករណីនេះធនាគារ "ខ" ត្រូវរាយការណ៍ សាច់ប្រាក់តែចំនួន ១៨០ លានរៀល នៅក្នុងខ្ទង់ ២.២១។ ចំណែកធនាគារ "ក" ត្រូវរាយការណ៍ សាច់ប្រាក់ចំនួន ០ រៀល នៅក្នុងខ្ទង់ ៣.៣៩។ ធនាគារ "ក" ដែលមានសមតុល្យ ១៨០ លានរៀល ត្រូវរងពិន័យចំនួន ១% លើចំនួនសាច់ប្រាក់ឱនភាព ២០ លានរៀល។

ខ. ប្រតិបត្តិការធនាគារទំនាក់ទំនង

ករណីទី៤៖ ធនាគារដាក់ប្រាក់បញ្ញើស្ថិតនៅប្រទេសកម្ពុជា

៤.១. ករណីកិច្ចសន្យាមានកំណត់សមតុល្យអប្បបរមាដែលត្រូវរក្សាទុកក្នុងគណនី៖

ធនាគារ "ក" (ធនាគារដាក់ប្រាក់បញ្ញើ) មានស្នាក់ការកណ្តាលនៅប្រទេសកម្ពុជា មាន កិច្ចព្រមព្រៀងដាក់ប្រាក់បញ្ញើនៅធនាគារ "ABC" (ធនាគារទំនាក់ទំនង) នៅប្រទេសបារាំង យ៉ាងតិច ចំនួន ១០០ លានអឺរូ ក្នុងគោលបំណងសម្រាប់ប្រតិបត្តិការធនាគារទំនាក់ទំនង។

- ករណីនេះ ប្រសិនបើនៅថ្ងៃរាយការណ៍ សមតុល្យគណនីនេះ (ហៅថាគណនី Nostro របស់ធនាគារ "ក") មានចំនួន ១០០ លានអឺរូ ឬតិចជាង ធនាគារ "ក" ត្រូវរាយការណ៍ សាច់ប្រាក់ចំនួន ០ អឺរូ នៅក្នុងខ្ទង់ ៣.៣៩ ដោយសារប្រាក់បញ្ញើនេះត្រូវបានចាត់ទុក ថាជាប្រាក់បញ្ញើសម្រាប់ប្រតិបត្តិការហើយមានអត្រាលំហូរចូល ០%។
- ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើនៅថ្ងៃរាយការណ៍ សមតុល្យគណនីមានចំនួនលើសពី ១០០ លានអឺរូ ឧបមាថា គណនីនេះមានសមតុល្យ ១២០ លានអឺរូ ហើយធនាគារ "ក" មាន សិទ្ធិដកប្រើប្រាស់បានចំនួន ២០ លានអឺរូ គ្រប់ពេល ដូច្នេះ ធនាគារអាចរាយការណ៍ សមតុល្យដែលលើសចំនួន ២០ លានអឺរូ នេះនៅក្នុងខ្ទង់ ៣.៣៩។

៤.២. ករណីកិច្ចសន្យាមិនមានកំណត់សមតុល្យអប្បបរមាដែលត្រូវរក្សាទុកក្នុងគណនី៖

ធនាគារ "ក" (ធនាគារដាក់ប្រាក់បញ្ញើ) មានស្នាក់ការកណ្តាលនៅប្រទេសកម្ពុជា មាន កិច្ចព្រមព្រៀងដាក់ប្រាក់បញ្ញើនៅធនាគារ "ABC" (ធនាគារទំនាក់ទំនង) នៅប្រទេសបារាំង សម្រាប់ គោលបំណងប្រតិបត្តិការធនាគារទំនាក់ទំនង។

១). ករណីធនាគារ "ក" មិនមានវិធីសាស្ត្រក្នុងការគណនាសមតុល្យដែលត្រូវរក្សាទុកសម្រាប់ប្រតិបត្តិការទូទាត់

➢ ករណីនេះ នៅថ្ងៃរាយការណ៍ សមតុល្យគណនីនេះ (ហៅថាគណនី Nostro របស់ធនាគារ "ក") មានចំនួន ១០០ លានអឺរ៉ូ ធនាគារ "ក" ត្រូវរាយការណ៍សាច់ប្រាក់ចំនួន ០ អឺរ៉ូ នៅក្នុងខ្ទង់ ៣.៣៩ ដោយសារប្រាក់បញ្ញើនេះត្រូវបានចាត់ទុកថាជាប្រាក់បញ្ញើសម្រាប់ប្រតិបត្តិការហើយមានអត្រាលំហូរចូល ០%។

២). ករណីធនាគារ "ក" មានវិធីសាស្ត្រក្នុងការគណនាសមតុល្យដែលត្រូវរក្សាទុកសម្រាប់ប្រតិបត្តិការទូទាត់

➢ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើនៅថ្ងៃរាយការណ៍ សមតុល្យគណនីមានចំនួន ១០០ លានអឺរ៉ូ ប៉ុន្តែធនាគារ "ក" មានវិធីសាស្ត្រសមស្របក្នុងការគណនាសមតុល្យដែលត្រូវរក្សាទុកសម្រាប់ប្រតិបត្តិការទូទាត់ (ដូចជា វិធីសាស្ត្រគណនាលំហូរសាច់ប្រាក់ចេញសុទ្ធជាមធ្យមនៃលំហូរសាច់ប្រាក់ចេញសុទ្ធក្នុងខែនីមួយៗ រយៈពេល ១២ខែ កន្លងមក គិតត្រឹមខែរាយការណ៍) ដោយឧបមាថា ធនាគារ "ក" គណនាសមតុល្យដែលត្រូវរក្សាទុកសម្រាប់ប្រតិបត្តិការទូទាត់ជាមធ្យមមានចំនួន ៧០ លានអឺរ៉ូ ហើយ ធនាគារ "ក" អាចប្រើប្រាស់បានចំនួន ៣០ លានអឺរ៉ូ (លើសពីតម្រូវការប្រើប្រាស់) ក្នុងអំឡុង ៣០ថ្ងៃ ដូច្នេះសមតុល្យដែលលើសពីការប្រើប្រាស់ចំនួន ៣០ លានអឺរ៉ូ (ឬតិចជាងនេះ) នេះអាចមានអត្រាលំហូរចូល ១០០% ចុះនៅក្នុងខ្ទង់ ៣.៣៩។

ករណីទី៥៖ ធនាគារដាក់ប្រាក់បញ្ញើស្ថិតនៅប្រទេសបារាំង

ធនាគារ "XYZ" (ធនាគារដាក់ប្រាក់បញ្ញើ) មានស្នាក់ការកណ្តាលនៅប្រទេសបារាំង មានកិច្ចព្រមព្រៀងដាក់ប្រាក់បញ្ញើនៅធនាគារ "ក" (ធនាគារទំនាក់ទំនង) នៅប្រទេសកម្ពុជា យ៉ាងតិចចំនួន ៥០ លានដុល្លារអាមេរិក ក្នុងគោលបំណងសម្រាប់ប្រតិបត្តិការធនាគារទំនាក់ទំនងជាមួយប្រទេសកម្ពុជា។

ករណីនេះ ទោះបីនៅថ្ងៃរាយការណ៍ គណនីនេះ (ហៅថាគណនី Vostro របស់ធនាគារ "ក") មានសមតុល្យចំនួនប៉ុន្មានក៏ដោយ ធនាគារ "ក" (ធនាគារទំនាក់ទំនងនៅកម្ពុជា) ត្រូវរាយការណ៍សមតុល្យសាច់ប្រាក់ដែលមានក្នុងគណនីនេះទាំងអស់នៅក្នុងខ្ទង់ ២.២៤។

៦. ប្រាក់បញ្ញើរាយ

ប្រាក់បញ្ញើរាយរួមមាន ប្រាក់បញ្ញើដកតាមតម្រូវការ ប្រាក់បញ្ញើសន្សំ និងប្រាក់បញ្ញើមានកាលកំណត់ (ដោយមិនគិតពីឥណ្ឌាប្រតិទាន)។ ប្រាក់បញ្ញើរាយត្រូវបានបែងចែកជាប្រាក់បញ្ញើមានស្ថិរភាព និងប្រាក់បញ្ញើមិនស្ថិរមានស្ថិរភាព៖

> ខ្ទង់ ២.១១ (ប្រាក់បញ្ញើមានស្ថិរភាព)

ប្រាក់បញ្ញើរាយដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាប្រាក់បញ្ញើមានស្ថិរភាព ត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌពីរដូចខាងក្រោម៖

- ១). ប្រាក់បញ្ញើរាយដែលត្រូវបានធានាដោយប្រព័ន្ធការពារប្រាក់បញ្ញើ និង
- ២). ទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកដាក់ប្រាក់បញ្ញើនិងគ្រឹះស្ថានតាមលក្ខខណ្ឌយ៉ាងតិចមួយដូចខាងក្រោម៖
  - មានគណនីធនាគារដែលមានសុពលភាព យ៉ាងតិច ១២ខែ ជាមួយគ្រឹះស្ថាន
  - មានកិច្ចសន្យាឥណទានលំនៅដ្ឋាន ឬឥណទានដែលមានឥណប្រតិទានលើសពី ១២ខែ ជាមួយគ្រឹះស្ថាន ឬ
  - ប្រើប្រាស់យ៉ាងសកម្មនូវផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុមួយយ៉ាងតិចជាមួយគ្រឹះស្ថាន ក្រៅពីឥណទាន។

> ខ្ទង់ ២.១២ (ប្រាក់បញ្ញើមិនសូវមានស្ថិរភាព)

ប្រាក់បញ្ញើរាយដែលមិនបំពេញលក្ខខណ្ឌដូចមានចែងក្នុងខ្ទង់ ២.១១ ខាងលើត្រូវចាត់ទុកជា “ប្រាក់បញ្ញើមិនសូវមានស្ថិរភាព”។

៧. កិច្ចសន្យា

ក. និយមន័យ

កិច្ចសន្យាឥណទាននិងសន្ទនីយភាព សំដៅដល់កាតព្វកិច្ចផ្តល់ទុនទៅអនាគតតាមការសន្យាទៅឱ្យសមភាគីខ្ចីប្តី ឬរាយ។ ក្នុងការគណនាអនុបាតក្របខ័ណ្ឌសន្ទនីយភាព កិច្ចសន្យានេះគិតបញ្ចូលតែកាតព្វកិច្ចដែលមិនអាចបដិសេធបាន ឬអាចបដិសេធបានដោយមានលក្ខខណ្ឌ។

កិច្ចសន្យាឥណទាន សំដៅដល់កាតព្វកិច្ចរបស់គ្រឹះស្ថានក្នុងការផ្តល់ហ្វានស៊ីលីធីប្រើប្រាស់ជាទុនបង្វិលទូទៅ និងឥណទានវិញ្ញាបន៍ដល់អតិថិជន (ទាំងនីតិបុគ្គល និងរូបវន្តបុគ្គល)។ ឧទាហរណ៍៖ ចំណែកឥណទានមិនទាន់ប្រើប្រាស់នៃ ឥណទានពាណិជ្ជកម្ម (Trade Loan) ឥណទានបង្វិលទុន (Revolving Loan) បណ្ណឥណទាន (Credit Card) និងឥណទានវិញ្ញាបន៍ (Overdraft) ជាដើម។

កិច្ចសន្យាសន្ទនីយភាព សំដៅដល់កាតព្វកិច្ចដែលគ្រឹះស្ថានសន្យាផ្តល់ហ្វានស៊ីលីធី ដើម្បីគាំទ្រសន្ទនីយភាពរបស់អតិថិជន ក្នុងស្ថានភាពដែលអតិថិជននោះមានបញ្ហាសន្ទនីយភាព។ ឧទាហរណ៍៖ អតិថិជនមិនអាចទទួលបានប្រភពទុន តាមរយៈការបោះផ្សាយលក់ផលបត្រពាណិជ្ជកម្មនៅលើទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ដោយសារកត្តាណាមួយ (ការទម្លាក់ចំណាត់ថ្នាក់ឬលក្ខខណ្ឌទីផ្សារមិនអំណោយផល)។

ខ. ការអនុវត្តចំពោះលំហូរចេញនៃសាច់ប្រាក់រំពឹងទុកទាក់ទងនឹងកិច្ចសន្យា

- > **ខ្ទង់ ២.៥១ និង ២.៥២** រាយការណ៍ទំហំសាច់ប្រាក់ក្នុងកិច្ចសន្យាឥណទាន និងសន្ទនីយភាពមិនទាន់ប្រើប្រាស់ ដែលផ្តល់ដល់អតិថិជនរូបវន្តបុគ្គល និងអតិថិជនជាសហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម។ អត្រាលំហូរចេញត្រូវបានកំណត់ ៥% ដូចក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធ១។

h

- > **ខ្ទង់ ២.៥៣ និង ២.៥៤** រាយការណ៍ទំហំសាច់ប្រាក់ក្នុងកិច្ចសន្យាឥណទាន និងសន្ទនីយភាពមិនទាន់ប្រើប្រាស់ ដែលផ្តល់ដល់ក្រុមហ៊ុនមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ ស្ថាប័នអធិបតេយ្យនិងធនាគារកណ្តាល (Sovereigns and Central Banks) ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍និងសហគ្រាសឬអង្គការសាធារណៈ។ អត្រាលំហូរចេញត្រូវបានកំណត់ ១០% និង ៣០% ដូចក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធ១។
- > **ខ្ទង់ ២.៥៥ និង ២.៥៦** រាយការណ៍ទំហំសាច់ប្រាក់ក្នុងកិច្ចសន្យាឥណទាន និងសន្ទនីយភាពមិនទាន់ប្រើប្រាស់ ដែលផ្តល់ដល់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ។ អត្រាលំហូរចេញត្រូវបានកំណត់ ៤០% ដូចក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធ១។
- > **ខ្ទង់ ២.៥៧ និង ២.៥៨** រាយការណ៍ទំហំសាច់ប្រាក់ក្នុងកិច្ចសន្យាឥណទាន និងសន្ទនីយភាពមិនទាន់ប្រើប្រាស់ ដែលផ្តល់ដល់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត។ អត្រាលំហូរចេញត្រូវបានកំណត់ ៤០% និង ១០០% ដូចក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធ១។
- > **ខ្ទង់ ២.៥៩ និង ២.៦០** រាយការណ៍ទំហំសាច់ប្រាក់ក្នុងកិច្ចសន្យាឥណទាន និងសន្ទនីយភាពមិនទាន់ប្រើប្រាស់ ដែលផ្តល់ដល់នីតិបុគ្គលផ្សេងទៀត និងរាយការណ៍ទំហំសាច់ប្រាក់នៃកាតព្វកិច្ចផ្តល់ទុនផ្សេងទៀត ក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ ដែលមិនបានរាយការណ៍នៅក្នុងខ្ទង់ផ្សេងទៀត។ អត្រាលំហូរចេញត្រូវបានកំណត់ ១០០% ដូចក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធ១។

សាកលវិទ្យាល័យនេះ មានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ។

ព្រះបរមរាជវាំង
ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
ជាតិបាល
ជាតិបាល